

राज्यात प्रयोगात्मक कलेच्या क्षेत्रातील
कलावंतांच्या माध्यमातून कोविड-१९
संसर्गाविषयी जाणीव जागृती करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-८२२१/प्र.क्र.९९/सां.का.४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ५ मे, २०२१

वाचा :- १) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.
सांकासं/८८९/२०२१, दि. ३० एप्रिल, २०२१

प्रस्तावना :-

राज्यात कोविड-१९ चा संसर्ग रोखण्यासाठी शासनामार्फत विविध प्रतिबंधात्मक उपाययोजना राबविल्या जात आहेत. सदरचा संसर्ग रोखण्यासाठी घ्यावयाची खबरदारी व त्यानुषंगाने करण्यात येणारे लसीकरण याबाबत राज्यातील प्रयोगात्मक कलेच्या क्षेत्रातील कलावंतांद्वारे समाजात जाणीव जागृती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील कोविड-१९ चा वाढता संसर्ग रोखण्यासाठी घ्यावयाची खबरदारी व त्यानुषंगाने करण्यात येणारे लसीकरण याबाबत प्रत्येक जिल्ह्यात प्रयोगात्मक कलेच्या क्षेत्रातील कलावंतांद्वारे जाणीव जागृती करणे यासाठी रु.५,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी फक्त) इतक्या निधीस या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर जाणीव जागृतीचे कार्यक्रम विविध लोककला प्रकारातील लोककलावंत, प्रयोगात्मक कला सादर करणाऱ्या कलाकारांकडून करण्यात येतील.

३. जाणीव जागृतीसाठी निवडण्यात येणारे विषय :-

कोरोनाविषयक जाणीव जागृतीसाठी कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर कमीत कमी व्यक्तींच्या उपस्थितीत लग्नसमारंभ, कमीतकमी व्यक्तींच्या उपस्थितीत धार्मिक बाबी, सण-उत्सव, प्रथा परंपरा, कार्यक्रम, महोत्सव यांचे आयोजन, मास्कचा वापर, हात धुणे, वृद्ध व्यक्ती व लहान बालकांची काळजी, शासनाची कोरोना विषयक नियमावली, लसीकरण इत्यादी विषय तसेच स्थानिक परिस्थिती व आवश्यकतेनुसार जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यांकडून सुचविण्यात आलेल्या विषयांवर कलाकारांनी आपापल्या कलेतून जाणीव जागृती करायची आहे.

४. कलाकारांची निवड :-

या जाणीव जागृती कार्यक्रमासाठी कलाकारांची निवड संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनाय, मुंबई हे माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय यांच्या मदतीने करतील. याकरीता संबंधित जिल्ह्यातील स्थानिक कलाकारांना प्राधान्य देण्यात येईल. जिल्हानिहाय निवडलेल्या कलाकारांच्या याद्या सांस्कृतिक कार्य संचालनालयामार्फत संबंधित जिल्हाधिकारी यांना उपलब्ध करून दिल्या जातील. सदर जाणीव जागृती कार्यक्रमांचे सनियंत्रण संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीमार्फत करण्यात येईल.

५. जिल्हाधिकारी कार्यालयाचा सहभाग :-

कोरोना विषयक जनजागृती कार्यक्रमांचे सनियंत्रण संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील स्थानिक समितीमार्फत करण्यात येईल. ही समिती या कार्यक्रमावर देखरेख व नियंत्रण ठेवेल. माहिती व जनसंपर्क विभागाचे संबंधित जिल्हा माहिती अधिकारी यांचा समितीत समावेश असेल. जिल्हा माहिती अधिकारी यांनी या मोहिमेत समन्वयकाचे काम करणे अपेक्षित आहे. सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाकडून प्राप्त झालेल्या कलाकारांच्या यादीतील कलाकारांचे जिल्ह्यात आवश्यकतेनुसार व आवश्यक त्या ठिकाणी कार्यक्रम घेण्याचे अधिकार जिल्हाधिकार्यांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

६. कार्यादेश व कलाकार मानधन अदा करणे:-

संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांच्याकडून किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकार्यांकडून कलाकारांना कार्यादेश निर्गमित करण्यात येतील. कार्यक्रम संपन्न झाल्यानंतर जिल्हा सनियंत्रण समितीच्या शिफारशीनुसार संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांच्याकडून कलाकारांच्या खात्यात मानधन जमा करण्यात येईल.

७. प्रमाणित करणारे प्राधिकारी :-

ग्रामीण भागात ग्रामांचायत स्तरावर समूह स्वरूपात किंवा एकल स्वरूपात कार्यक्रम सादरीकरण झाल्यानंतर गावातील जिल्हा परिषद शाळेतील मुख्याध्यापक / ग्रामसेवक / तलाठी यांनी कार्यक्रम संपन्न झाल्याबाबतचे प्रमाणपत्र कलाकारास देणे आवश्यक राहिल. सदरील प्रमाणपत्र हेच मानधन मागणीपत्राबरोबर जोडावे लागेल.

शहरी भागात समूह स्वरूपात किंवा एकल स्वरूपात कार्यक्रम सादरीकरण झाल्यानंतर संबंधित महानगर पालिका क्षेत्रांत वार्ड ऑफिसर यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी / नगरपालिका क्षेत्रांत मुख्याधिकारी यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी / तलाठी यांनी कार्यक्रम संपन्न झाल्याबाबतचे प्रमाणपत्र कलाकारास देणे आवश्यक राहिल. सदरील प्रमाणपत्र हेच मानधन मागणीपत्राबरोबर जोडावे लागेल

८. कलाकार मानधन :-

कोविड-१९ संसर्ग प्रतिबंध व लसीकरण या जाणीव जागृती कार्यक्रमासाठी पुढीलप्रमाणे मानधन देय राहिल:-

१) वासुदेव, बहुरूपी इ. एकल कलाकारास एका दिवसासाठी जास्तीत जास्त रुपये पाचशे मानधन प्रती कलाकार देय राहिल. एका दिवसात एकल कलाकाराने किमान ७ सादरीकरणे करणे अपेक्षित आहे. एका एकल कलाकारास जास्तीत जास्त दहा दिवस कार्यक्रम देता येतील. म्हणजेच एका एकल कलाकारास एकूण जास्तीत जास्त पाच हजार रुपये मानधन मिळू शकेल.

२) दोन किंवा तीन कलाकारांच्या समूहास रोज कमीत कमी चार सादरीकरणे करणे आवश्यक राहिल. समूहातील प्रत्येक कलाकारांना प्रति कार्यक्रम पाचशे रुपये इतके मानधन देय राहिल. एका समूहास जास्तीत जास्त दहा कार्यक्रम सादर करता येतील.

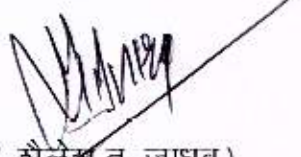
३) प्रत्येक जिल्ह्यात जाणीव जागृतीपर कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणाऱ्या कलाकारांची कमाल मर्यादा ३०० इतकी असेल. विषयांकित जाणीव जागृतीपर कार्यक्रम सादर करताना शासनाने वेळोवेळी घालून दिलेल्या अटी व नियमांचे तंतोतंत पालन करणे संबंधित कलाकारांना बंधनकारक राहिल. सादर जाणीव जागृतीचा प्रचार व प्रसार करतांना कोणावरही टीका होणार नाही याची दक्षता घेण्याबाबतची जबाबदारी सादरकर्त्या कलाकारांवर राहिल.

४) या प्रयोजनार्थ प्रत्येक जिल्ह्याला एकूण खर्चाची मर्यादा रु.१३.५० लाख इतकी राहिल.

९. याप्रकरणी होणारा खर्च विभागाचे मुख्य लेखाशिर्ष, मागणी क्र. डोड डी-२, २२०५, कला व संस्कृती, पंचवार्षिक योजना, राज्य योजनांतर्गत योजन (०२) (०२) राज्य, नृत्य, नाट्य, तमाशा व संगीत महोत्सव (२२०५ १५०७)-५० इतर खर्च या लेखाशिर्षाखाली रान २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून करण्यात येईल.

१०. सादर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०५०५१५४८४१३५२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(शैलेश तु. जाधव)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
३. मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२

४. मा. राज्यमंत्री (सांस्कृतिक कार्य), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
६. अप्पर मुख्य सचिव (महसुल व वन विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
७. अप्पर मुख्य सचिव (गृह विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
८. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
९. अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
१०. प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
११. प्रधान सचिव (ग्राम विकास विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
१२. सचिव (सांस्कृतिक कार्य विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
१३. उप सचिव (सां.का. ४), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ३२
१४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई
१५. संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई
१६. जिल्हाधिकारी सर्व
१७. महानगर पालिका आयुक्त सर्व
१८. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व
१९. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद / नगरपालिका सर्व
२०. जिल्हा माहिती अधिकारी सर्व
२१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२२. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२४. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
२७. निवड नरती, सां.का.४